

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Constitvtiones Societatis Iesv

Ignacio <de Loyola>

Romae, 1570

De Gvbernatione Collegiorum. Cap. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68489](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68489)

alio transferri, vel quòd ad vniuersale bonum Societatis conueniat; vt accideret, si, qui Artium curriculum in aliquo Collegio emensus esset, vt easdem alibi prælegeret, ante Theologiæ studium educeretur. Et idem dictum sit, si qua in re alia ad maius Dei obsequium & gloriam essent occupandi.

Communis autem modus educendi Scholasticos ex Collegio aliquo, vbi omnes prædictæ Scientiæ traduntur, tunc erit; cùm quisque studia sua iam absoluerit, peracto Artium curriculo, & quatuor annis Theologiæ studio impensis. Et sub huius temporis finem suarum esse partium Rector intelligat, Præpositum Generalem, vel Prouincialem admonere, & quantum hi profecerint, referre; ac postmodum quod ei præscriptum fuerit ad Dei gloriam, exequetur.

DE G V B E R N A T I O - ne Collegiorum.

Cap. X.

S V P R E M A M curam vel superintendentiam Collegiorum iuxta Sedis Apostolicæ litteras professâ Societas habebit. Cùm enim quidquam priuatæ vtilitatis ex redditibus quærere, vel in suum vsum conuertere non possit; est valde probabile, quòd maiori cum puritate ac spiritu constantius ac diuturnius procedet, in ijs, quæ ad bonum regimen Collegiorum ad maius Dei ac Domini nostri obsequium

quium prouideri conuenit.

2 Præter id autem, quod ad Constitutiones, & dissolutionem, vel alienationem huiusmodi Collegiorum pertinet, vniuersa potestas & administratio, & (vt in genere dicatur) huius superintendentiæ executio penes Præpositum Generalem erit, qui finem illum, ad quem Collegia & Societas tota contendit, præ oculis habens, melius, quid eisdem cõueniat, intelliget.

3 Per se ergo, vel per alium, cui suam facultatem cõmunicauerit in hac parte, Præpositus Generalis

Rectorem, * vt præsit cuicunque Collegio, aliquem ex Coadiutoribus Societatis constituet; qui Præposito, Prouinciali, vel cui Generalis præscripserit, rationem sibi assignati muneris reddet. Et penes eundem erit Præpositū, Rectorem amouere, taliq; cura, prout ei conuenientius in Domino videbitur, liberare.

4 Curandum est autem, vt ille, cui Rectoris officiū imponitur, magni sit exēpli, magnæ ædificationis, magnæ etiā mortificationis in omnibus prauis inclinationibus, & in Obediētia præcipuè, ac humilitate probatus; qui do-

G iiij num

IN CAPVT X.

DE gubernatione Collegiorum.

A ¶ HOC nõ prohibet, quin Profefsus aliquis ad visitandas vel reformandas alicuius Collegij res missus manere in eo possit, vel omnibus alijs ad tempus præesse, vel aliter; vt magis conuenire ad Collegij vel ad vniuersale bonum videretur.

B ¶ Sicut

nū etiā discretionis habeat, ad gubernandū idoneus, in rebus agēdis versatus, in spiritualibus exercitatus sit; qui seueritatē suo tēpore & loco cū benignitate miscere nouerit; qui sollicitus, qui patiēs laborum, qui etiam in litteris eruditus sit; & demum eiusmodi, cui confidere, cuique suam potestatem tutò communicare Præpositi superiores possint; quandoquidem quo hæc potestas maior erit, eò melius regi Collegia ad maiorem Dei gloriam poterunt.

Rectoris officium erit, in primis oratione & sanctis desiderijs totum Collegium velut humeris suis

B ¶ Sicut curare, vt obseruentur omnino Cōstitutiones, ita & in eisdē dispensare (quando eam fuisse mentem illius, qui eas condidit, in re aliqua particulari iudicaret iuxta euentus rerum, & necessitates, maius commune bonum intuendo) ad Rectorem, ac-

cepta à suis maioribus potestate, pertinebit.

C ¶ Ad ea, quæ dicta sunt, reducitur cura conueniens amicos

sustinere; Deinde curare, * vt Constitutiones obseruentur, omnibus Collegialibus cum omni sollicitudine inuigilare, eosdemq; ab ijs, quæ nocere possint domi & foris, defendere; tum præueniēdo, tum etiam, siquid mali accideret, remedium adhibendo; vt ad singulorum & vniuersale bonū conuenit; vtque in virtutibus & litteris proficiant, curando; sanitatem eorum, * & bona etiam Collegij tā stabilia, quàm mobilia conseruando; eos, qui officia gerant domestica, prudenter consti-

constituendo; & quomodo suis fungantur officiis, considerando; & , prout in Domino conuenire iudicabit, vel in eisdem ministeriis detinendo, vel ab iisdem

amicos conseruandi, & ex aduersarijs beneuolos reddendi.

remouendo: Et generatim loquendo, curet, vt quæ in superioribus capitibus dicta sunt, quæ quidem ad collegia spectant, obseruetur. Memor sit etiam subordinationis integrè obseruandæ in Obedientia, nõ solum ad Generalem, sed ad Prouincialem quoque, certiore eum, de quibus oportet, reddendo; ad eumque referendo, quæ maioris erunt momenti; & quæ ab ipso iniuncta fuerint (quandoquidem ipsum Superiorem habet) exequendo; vt æquum est ad se referri, sibi que obedientiam præstari ab iis, qui in Collegio degunt: Qui quidem Rectorem suum magnopere reuereri ac venerari, vt qui Christi Domini nostri vices gerit, debebunt; liberam sui ipsorum rerumque suarum dispositionem cum vera obedientia

D ipsi relinquendo: * nihil ei clausum, ne conscientiam quidem propriam tenendo, quam ei aperire (vt in Examine dictum est) suis constitutis temporibus, & sapius, si causa aliqua id posceret, oportebit; non repugnando, non contradicendo, nec vlla ratione iudicium proprium ipsius iudicio contrarium demonstrando; vt per vnionem eiusdem sententiæ & voluntatis, atque per debitam submissionem melius in diuino obsequio

D ¶ Res clausa intelligitur ianua, vel arca, & cæc.

E ¶ Ido-

quo conferentur, & progrediantur.

Ad bonam domus gubernationem non solum nu-
merum necessarium officialium

E ¶ *Idonei sunt intelligendi habitatione tum sufficientia personarum, tum occupationum. Quæ enim officia multum occupationis secum ferunt, valde occupatis in alijs rebus minime conuenirent: & quia quibusdam experientia, vt bene fiant, necessaria est; non facile mutari deberent.*

F ¶ *Ex regulis cuique videnda essent singulis hebdomadis illæ, quæ ad ipsum pertinent.*

G ¶ *Si tanta non esset copia homi-*

num; vnus plura officia sustinere posset. Sic Minister, & superintendens dictus curam habere possent eorum, quæ ad Rectorem, vel Nouitios pertinent, & cat.

merum necessarium officialium Rector provideat; sed, * vt idonei sint, quoadeius fieri poterit, ad suas functiones, curet: * cuiusque suas regulas, vbi, quæ ad singulorum officia pertinent, contineantur, tradat: & ne se hic in illius officium ingerat, videat. Præterea, vt eis prospicere de subsidio, si necessarium id fuerit, debebit; ita, cum tempus vacuum illis fuerit, vt vtiliter illud impendant diuino seruitio, curet.

Inter officiales Rectori necessarios, in primis Minister idoneus, qui Vicerector, vel Magister domus sit, & omnibus, quæ ad bonum vniuersale pertinent, provideat, est deligendus. Syndico etiã ad exteriora obseruanda, * & aliquo, cui rerum spiritualium cura sit, & duobus aliis, vel pluribus, quorum prudentiæ & probitati

H ¶ *Sic*

bitati multum confidat, opus est; vt cum eis de ijs, quæ difficiliora, & ad Dei gloriam maiorem communicanda videbuntur, conferre possit. * Sunt & alij ad particularia officia necessarij.

8 Curet Rector, vt in suo officio cuique integram obedientiam Collegiales præstent, & alij officiales Ministro, & sibi etiam ipsi, prout idem præscripserit. Illud in vniuersum admonuisse conuenit; eos, qui curam aliorum suæ obedientiæ subditorum habent, præire eisdem exemplo obedientiæ, quã suis Superioribus Christi loco ipsimet præstent, oportere.

9 Ad omnia conferet temporis ordo in studijs, orationibus, missis, lectionibus, cibo, somno, &

I in reliquis seruatus; * & signum constitutis horis detur; quo audito omnes statim vel imperfecta littera relicta ad id, ad quod vocantur, se conferat. Erit autem penes Rectorem, vel eum, qui primas tenebit, id curæ; vt videat, quando hæ horæ pro temporum, vel aliarum causarum occurrentium ratione mutandæ sint; & quod ipse statuerit, obseruetur.

K * Rector ipse legere, aut docere Christianam doctrinam
10 quadra-

H ¶ Sic esse posset qui scriberet, Ianitor, Sacrista, Cocus, lotor. Alia officia minus operosa possent inter Scholasticos diuidi; si alij non essent, qui ea possent exercere.

I ¶ Signum dabitur per campanam, quæ pulsabitur, vt se recipiant ad somnum, & ad mensam.

K ¶ Si conuenire non videbitur ad edificationem, vel ob ali-

ob aliquam aliam causã sufficiẽtem, vt Rector ipse legat; re cum Pro- uinciali communi- cata, si eiusdẽ ille sententiã fuerit, per alium id mu- nus obire poterit.

L § Constitutio- nes, que ad Colle- gia pertinet, seor- sum teneri, & pu- blicè bis aut ter singulis annis legi possent.

DECLA-

quadraginta dies debet. ° Vi- deat etiam, qui ex Collegiali- bus, & ad quem vsque limitem domi & foris in colloquiis, spi- ritualibus exercitiis tradendis; confessionibus audiendis, tum etiam in concionibus, vel le- ctionibus, vel doctrina Christia- na tradenda partim ad ipsorum exercitationem (præcipuè sub fi- nem studiorum) partim ob alio- rum domesticorum, vel externo- rum fructum alijs se communi- care debeant: * & in omnibus **L** quod senserit diuinæ ac summæ bonitati gratius, ° & ad ipsius obsequium ac gloriã maiorem, omnibus perpensis, prouideat.

DE VNIVERSITATIBVS

in Societate admittendis.

Cap. XI.

E ADEM charitatis ratio, qua Collegia admit- tuntur, & publicæ Scholæ in eis non tantum ad nostrorũ, sed magis etiam ad externorum ædificatio- nem in doctrina & moribus tenentur, extendi po- terit ad Vniuersitatum curam suscipiendam; vt in eis hic fructus extendatur, latiusque pateat tam in
Scientijs,